

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Δ/νση: Ερμού 15, 101 85 Αθήνα

Πληροφορίες:

ΤΜΗΜΑ Α΄: ΣΕΠ

(210-3234950) sep@yppepth.gr

ΤΜΗΜΑ Β΄:

ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Β. Σταμπουλή (210-3235150)

t05sdeay@yppepth.gr

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μ. Σωτηράκου (210-3245750) t05sde1@yppepth.gr

ΤΜΗΜΑ Δ΄: ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Χ. Σχολινάκη (210-3230860, 210-3251660)

Να διατηρηθεί μέχρι

Βαθμός Ασφαλείας

Αθήνα 17-9-2004

Αρ. Πρωτ. 98498 / Γ₇

Προς:

1. Περιφερειακές Δ/νσεις Π.Ε και Δ.Ε.
2. Δ/νσεις Π.Ε και Δ.Ε. όλης της χώρας (υπόψη Υπευθύνων)
3. Όλες τις Σχολικές Μονάδες (μέσω των οικείων Δ/νσεων)

Θέμα: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων :
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Αγωγής Σταδιοδρομίας
και Πολιτιστικών θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων

Με το ξεκίνημα της νέας σχολικής χρονιάς και για τον καλύτερο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Αγωγής Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ) και Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Περιβαλλοντική Αγωγή

1. Για το σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Π.Ε στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ισχύουν: ο Νόμος 1946/91 και η Γ1/377/865/18-9-92 Υπουργική Απόφαση.
2. Για τον αντίστοιχο σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Π.Ε στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ισχύουν: ο Νόμος 1892/1990 (ΦΕΚ 101 τ. Α΄) και η Υπουργική Απόφαση Γ2/4867/28-8-92.
3. Σε ό,τι αφορά τη συνεργασία των Υπευθύνων ΠΕ και των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) με τις σχολικές μονάδες καθώς και τη συνεργασία μεταξύ τους, ισχύει η Υπουργική Απόφαση 57905/Γ2/4-6-2002 (ΦΕΚ 745 τ. Β΄/14-6-02) με τις τροποποιήσεις τους περί ρύθμισης θεμάτων στελέχωσης και λειτουργίας των ΚΠΕ, καθηκόντων των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης των τοπικών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Επίσης ισχύει για τα θέματα αυτά η τροποποίηση της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης 87094/ Γ7/ 30-8-2004.
4. Σε ό,τι αφορά τα οργανωτικά θέματα υπηρεσιών και σχολικών μονάδων ισχύει ο Νόμος 2986/2002 (ΦΕΚ 24 τ. Α΄/13-2-02).

5. Σε ό,τι αφορά τις συνεργασίες με Ανώτατα Ερευνητικά Επιστημονικά Ιδρύματα και άλλους κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς ισχύει η Υπουργική Απόφαση 47587/Γ7 (ΦΕΚ 693/3-6-03).

Αγωγή Υγείας και Αγωγή Καταναλωτή

Για το σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας και Αγωγής του Καταναλωτή στην Εκπαίδευση ισχύουν:

1. Η Υπουργική Απόφαση Γ1/377/865/ ΦΕΚ 577/18-9-92 με θέμα «Ένταξη της Αγωγής Υγείας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις Σχολικές Δραστηριότητες».
2. Το Π.Δ. 35/ΦΕΚ 11 τ. Α'/4-2-91 με θέμα «Η Αγωγή Υγείας στα προαιρετικά μαθήματα»
3. Η Υπουργική Απόφαση Γ2/4867/28-8-92/ ΦΕΚ 629 τ. Β'/23-10-92 με θέμα «Η Αγωγή Υγείας στις Σχολικές Δραστηριότητες»
4. Η Υπουργική Απόφαση Γ2/7668/18-12-97/ ΦΕΚ 1153 τ. Β' /29-12-97 με θέμα «Η Αγωγή του Καταναλωτή στις Σχολικές Δραστηριότητες»
5. Η Υπουργική Απόφαση Φ 484/62/Γ2 4877/ ΦΕΚ 797 τ. Β'/20-12-90 με θέμα «Ανάθεση διδασκαλίας-Ωριαία αντιμισθία-Συμπλήρωση υποχρεωτικού ωραρίου»
6. Οι Υπουργικές Αποφάσεις Γ2/8976/29-11-95 και Γ2/4867/28-8-92 με θέμα «Η επιλογή των προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων από επιτροπή κάθε Διεύθυνσης Εκπαίδευσης με συμμετοχή των Υπευθύνων Αγωγής Υγείας κάθε Δ/νσης Εκπ/σης».

Αγωγή Σταδιοδρομίας

Η Αγωγή Σταδιοδρομίας ορίστηκε ως διακριτή κατηγορία Σχολικών Δραστηριοτήτων με την Υπουργική Απόφαση Γ2/455/7-2-00 /ΦΕΚ 161 τ. Β'/16-2-00, η οποία συμπληρώνει τη βασική Υπουργική Απόφαση Γ2/4867/28-8-92, όπου για πρώτη φορά ορίζεται ο θεσμός, οι κατηγορίες, το περιεχόμενο και ο τρόπος υλοποίησης των Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Πολιτιστικά θέματα και Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Ισχύουν:

1. Η Υπουργική Απόφαση Γ7/69259/10-7-03 και η τροποποιητική της Υ.Α. Γ7/91483/1-9-2003 (ΦΕΚ 1321 / 16-9-2003/τ.Β'), με την οποία θεσπίστηκε ο θεσμός των Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων, με σκοπό την προώθηση των Πολιτιστικών Θεμάτων και την ενίσχυση των Καλλιτεχνικών Αγώνων.
2. Η παράγραφος 10 του άρθρου 14του Νόμου 2817/2000 (ΦΕΚ 78/τ.Α'), που αφορά στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες.

Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Με βάση το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο, οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να υλοποιήσουν προγράμματα Σχολικών δραστηριοτήτων, αφού συγκροτήσουν την εθελοντική μαθητική ομάδα (κανονικό σχολικό τμήμα ή ομάδα από μαθητές διαφορετικών τμημάτων), επιλέγουν σε συνεργασία με τους μαθητές το θέμα του προγράμματος. Στη συνέχεια προχωρούν στο σχεδιασμό του προγράμματος που περιλαμβάνει τον τίτλο, τα υποθέματα, τους στόχους, το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις συνεργασίες, τα πεδία σύνδεσης με τα αναλυτικά προγράμματα, το ημερολόγιο προγραμματισμού δραστηριοτήτων, τα ονοματεπώνυμα των εκπαιδευτικών και των μαθητών που θα συμμετέχουν καθώς και τις ανάγκες για

οικονομική υποστήριξη (αναλώσιμα και άλλα υλικά του προγράμματος, μετακινήσεις, έκδοση και τελική εκδήλωση παρουσίασης του προγράμματος). Η διάρκεια ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πέντε (5) μηνών.

Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να εγκριθεί από τον Διευθυντή και το σύλλογο διδασκόντων της σχολικής μονάδας και να υποβληθεί στους αντίστοιχους Υπεύθυνους της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, προκειμένου αυτοί να εισηγηθούν για την έγκρισή του και τη χρηματοδότησή του (με βάση τις πραγματικές ανάγκες καθενός από τα προγράμματα) από την Επιτροπή σχολικών δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης.

Οι δαπάνες της πραγματοποίησης των προγραμμάτων αυτών βαρύνουν τις πιστώσεις του ΚΑΕ 5274. Για την εκκαθάριση των αντίστοιχων παραστατικών την ευθύνη έχουν οι οικονομικές υπηρεσίες της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης των προγραμμάτων θα κατανέμεται ποσοστιαία (%) στις 4 κατηγορίες σχολικών δραστηριοτήτων, ανάλογα με τον αριθμό προγραμμάτων της κάθε κατηγορίας.

Η υποβολή των σχεδίων προγραμμάτων στην τοπική Διεύθυνση Εκπαίδευσης πρέπει να γίνει μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2004. Κατ' εξαίρεση για τα προγράμματα που εντάσσονται σε θεματικά δίκτυα διαιτούς ή τριαιτούς διάρκειας ή σε διεθνείς συνεργασίες, η υποβολή των σχεδίων μπορεί να γίνει μέχρι και τις 16 Δεκεμβρίου.

Δεν θεωρούνται ως αυτοτελή προγράμματα ούτε χρηματοδοτούνται ως τέτοια οι τριήμερες επισκέψεις στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων, οι επισκέψεις στα ΚΠΕ, οι ημέρες των δράσεων κλπ. Όλες αυτές οι χρήσιμες απλές δραστηριότητες μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνο αν αποτελούν μικρό τμήμα ενός κανονικού πολύμηνου προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων.

Κάθε εκπαιδευτικός και κάθε μαθητής μπορούν να συμμετέχουν μέχρι και σε δύο (2) προγράμματα. Αναφορικά με τις δυνατότητες ανάληψης προγραμμάτων από όλους τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ισχύει η Υ.Α. Γ₂/4867/ΦΕΚ 629/τ. Β' /23-10-1992.

Τα προγράμματα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση υλοποιούνται εντός και εκτός ωρολογίου προγράμματος ενώ στη Δευτεροβάθμια υλοποιούνται εκτός αυτού. Στα Νηπιαγωγεία και στις Α', Β', Γ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου κάθε πρόγραμμα δεν μπορεί να έχει διάρκεια μικρότερη των τριών (3) μηνών.

Οι Υπεύθυνοι των σχολικών δραστηριοτήτων της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας έχουν την ευθύνη του ελέγχου της υλοποίησης του εγκεκριμένου από την επιτροπή σχολικών δραστηριοτήτων προγράμματος. Αν το πρόγραμμα δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο που υποβλήθηκε, η επιχορήγηση και οι υπερωρίες δεν καταβάλλονται, ενώ αν έχουν ήδη καταβληθεί, επιστρέφονται.

Προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων μπορούν να υλοποιηθούν σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις και διαδικασίες στα πλαίσια οποιουδήποτε προγράμματος εγκεκριμένης συνεργασίας του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς που μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίξουν το έργο των εκπαιδευτικών των σχολείων καθώς επίσης και στα πλαίσια υλοποίησης προγραμμάτων διεθνών συνεργασιών.

Σε ό,τι αφορά στην επεξεργασία των θεμάτων, υπενθυμίζουμε τις βασικές αρχές που εφαρμόζονται στα προγράμματα των σχολικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι: η διεπιστημονική θεώρηση, η βιωματική προσέγγιση, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η ομαδική εργασία, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Για όλες τις δραστηριότητες μπορεί να διατεθεί ένα διήμερο για την παρουσίαση των προγραμμάτων στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Οι Υπεύθυνοι παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα υλοποιούμενα προγράμματα ευθύνης τους και μετά

από σχετική άδεια από την αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠ.Ε.Π.Θ, οργανώνουν επιμορφωτικές συναντήσεις, ιδιαίτερα με εκπαιδευτικούς που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στην πραγματοποίηση προγραμμάτων ή σε συνεργασία με τμήματα πανεπιστημίων, Σχολικούς συμβούλους, ΚΠΕ, το Π.Ι., Ο.Τ.Α., μη κυβερνητικούς φορείς κλπ. Για οποιαδήποτε συνεργασία με φορείς μέσα στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή κάθε σχολικής μονάδας, μετά από σχετική έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Γ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ)

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο έχει θεσμοθετήσει θέση Υπευθύνου ΠΕ σε κάθε τοπική Διεύθυνση και έχει ιδρύσει 31 Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) σε όλη τη χώρα. Οι Υπεύθυνοι ΠΕ παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα προγράμματα ΠΕ των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, τους βοηθούν στο σχεδιασμό, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών καθώς και εκδήλωση παρουσίασης εργασιών των σχολείων της Διεύθυνσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Επίσης συνεργάζονται με το ΚΠΕ της περιοχής τους και ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τις δυνατότητες συνεργασιών με τα ΚΠΕ της Περιφερειακής Διεύθυνσης στην οποία ανήκουν, όπως και για τις δυνατότητες παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε άλλα ΚΠΕ. Σημειώνουμε ότι μια σχολική περιβαλλοντική ομάδα μπορεί να επισκεφθεί ένα (1) αστικό και ένα (1) περιφερειακό ΚΠΕ και ότι ο Υπεύθυνος της Διεύθυνσης πρέπει να φροντίσει για την τήρηση αυτού του όρου.

Τα ΚΠΕ παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα μιας (1) έως τεσσάρων (4) ημερών σε μαθητικές ομάδες, οργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, παράγουν εκπαιδευτικό υλικό, αναπτύσσουν θεματικά δίκτυα σχολείων, τοπικές και διεθνείς συνεργασίες. Η συμμετοχή των περιβαλλοντικών ομάδων και των εκπαιδευτικών των σχολείων στα προγράμματά τους γίνεται σε συνεργασία με τους Υπευθύνους ΠΕ των Διευθύνσεων.

Σας θυμίζουμε ότι συνεχίζεται η λειτουργία τοπικών, περιφερειακών και εθνικών θεματικών δικτύων ΠΕ. Η συμμετοχή των περιβαλλοντικών ομάδων σε θεματικά δίκτυα έχει ως πλεονεκτήματα την επικοινωνία με άλλες περιβαλλοντικές ομάδες, την οργανωμένη επιστημονική και παιδαγωγική στήριξη, την αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού του δικτύου.

Με την ΠΕ επιδιώκουμε να βοηθήσουμε τους μαθητές να αποκτήσουν το γνωστικό υπόβαθρο και τον αξιακό προσανατολισμό που απαιτούνται ώστε να έχουν θετικές στάσεις και συμμετοχικές συμπεριφορές για την προστασία της οικολογικής ισορροπίας, της βιωσιμότητας της ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής.

Αγωγή Υγείας (ΑΥ)

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο έχει θεσμοθετήσει θέση Υπευθύνου Αγωγής Υγείας σε κάθε τοπική Διεύθυνση. Οι Υπεύθυνοι ΑΥ παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα προγράμματα ΑΥ των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, τους βοηθούν στο σχεδιασμό, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, οργανώνουν συναντήσεις

ομάδων εκπαιδευτικών καθώς και εκδήλωση παρουσίασης εργασιών των σχολείων της Διεύθυνσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

Για κάθε πρόγραμμα ΑΥ και Αγωγής του Καταναλωτή διατίθενται δύο (2) ώρες εβδομαδιαία, εκτός ωρολογίου προγράμματος για τις σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εντός του ωρολογίου προγράμματος, εμβόλιμα, για τις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Οι Υπεύθυνοι ΑΥ έχουν την ευθύνη για την επίτευξη των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων στην Αγωγή και Προαγωγή της Υγείας των μαθητών/τριών των σχολικών μονάδων αρμοδιότητάς τους. Οι καινοτόμες δράσεις αυτές έχουν ως στόχο τη διαμόρφωση παιδαγωγικών συνθηκών μαθησιακής διαδικασίας που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών, μέσα από την καλλιέργεια της συλλογικής προσπάθειας.

Η εφαρμογή προγραμμάτων στα σχολεία έχει ως στόχο το σχολείο να συμβάλλει πραγματικά μέσα από την ενεργητική και βιωματική μάθηση την ενίσχυση της υπευθυνότητας, της αυτοπεποίθησης, της προσωπικότητας και της ικανότητας του μαθητή/τριας για την υιοθέτηση θετικών τρόπων και στάσεων ζωής.

Για το λόγο αυτό, δεν αρκεί μόνο μία απλή ενημέρωση, αλλά τα προγράμματα αυτά να στηρίζονται σε νέες μεθόδους διδακτικής προσέγγισης, οι οποίες ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των μαθητών/τριών και ενισχύουν την ανάπτυξη ικανοτήτων, όπως η λήψη αποφάσεων, η εξαγωγή συμπερασμάτων και η αξιολόγηση των συνεπειών.

Αγωγή του Καταναλωτή.

Τα προγράμματα Αγωγής του Καταναλωτή στα σχολεία αποσκοπούν στα να ενθαρρύνουν τους μαθητές/τριες να κατανοήσουν την κατανάλωση ως οικονομικό φαινόμενο και ως κοινωνική και πολιτισμική δραστηριότητα και να τους κάνει ικανούς να σκέφτονται, να λειτουργούν και να δρουν ατομικά και συνολικά, στα πλαίσια μιας κριτικής, ορθολογικής και υπεύθυνης καταναλωτικής συμπεριφοράς για τη διασφάλιση της υγείας, της προστασίας του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.

Αγωγή Σταδιοδρομίας

Ο θεσμός της Συμβουλευτικής- Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού εκτός από την εφαρμογή του στην τάξη στο πλαίσιο των ωρολογίων προγραμμάτων της Γ' Γυμνασίου και Α' Ενιαίου Λυκείου εφαρμόζεται και υποστηρίζεται, τόσο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των ΚΕΣΥΠ και Γραφείων ΣΕΠ της χώρας, όσο και με την εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων.

Οι Σύμβουλοι ΣΕΠ που υπηρετούν στα ΚΕΣΥΠ και τα ΓΡΑΣΕΠ της χώρας είναι δυνατόν να ενημερώσουν, υποστηρίξουν και γενικότερα να συνεργαστούν τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και σε αυτό της υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας. Στη φάση του σχεδιασμού πρέπει να υπάρχει επίσης η δυνατότητα ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών σχετικά με προηγούμενα προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας, που έχουν ήδη υλοποιηθεί, από τα σχετικά αρχεία που διατηρούν τα ΚΕΣΥΠ και να διευκολύνεται η επαφή των ενδιαφερομένων με εκπαιδευτικούς που έχουν ήδη σχετική εμπειρία υλοποίησης. Παράλληλα είναι δυνατόν, οι Σύμβουλοι των Γραφείων ΣΕΠ να ενημερώσουν το Σύλλογο Καθηγητών της σχολικής μονάδας που ανήκει το Γραφείο ΣΕΠ ή τους Συλλόγους Καθηγητών παρακείμενης/ων σχολικών μονάδων στην/ις οποία/ες ο Σύμβουλος του Γραφείου προωθεί το θεσμό του ΣΕΠ στην τάξη, σχετικά με την υλοποίηση προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας .

Οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί οι οποίοι πρόκειται να καταθέσουν προτάσεις για να υλοποιήσουν προγράμματα στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας προτείνεται να ενημερώσουν ανάλογα το ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους ή το ΓΡΑΣΕΠ από το οποίο μπορούν να ζητήσουν τόσο σχετική υποστήριξη αλλά και γενικότερη ενημέρωση

σχετικά με το θεσμό της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τις εφαρμογές του.

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης οι ομάδες (εκπαιδευτικοί- μαθητές) που υλοποιούν προγράμματα μπορούν να συνεργαστούν εκτός από τα κατά τόπους ΚΕΣΥΠ και Γραφεία ΣΕΠ της χώρας με φορείς του χώρου της εκπαίδευσης, απασχόλησης, πρόνοιας, τοπικής αυτοδιοίκησης κ.α και να πραγματοποιούν επισκέψεις, ενημερωτικές συναντήσεις, τηλεφωνικές, γραπτές και διαδικτυακές επικοινωνίες, μικρές έρευνες πεδίου, συνεντεύξεις, μικρά project, και ότι άλλο κριθεί απαραίτητο και ωφέλιμο για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Η παρουσίαση των υλοποιημένων προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας μπορεί να συμπεριληφθεί στις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στα πλαίσια των Ημερών Σταδιοδρομίας (σχ. Υ.Α Γ2/5088/1-10-01 με θέμα: «Οργάνωση Εκδηλώσεων με θέμα «Ημέρες Σταδιοδρομίας» στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»).

Μετά την έγκριση του αριθμού των προγραμμάτων στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας ενημερώνεται από την επιτροπή και μέσω της αρμόδιας Διεύθυνσης ΔΕ το αρμόδιο ΚΕΣΥΠ το οποίο και διατηρεί Αρχείο Υλοποίησης Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας για τα σχολεία αρμοδιότητάς του. Στη συνέχεια αποστέλλει στη Δ/ση Συμβουλευτικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων, Γραφείο ΣΕΠ με κοινοποίηση προς τον Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συμπληρωμένο τον πίνακα και αφορά καταρχήν στην καταγραφή περιγραφικών στοιχείων των προγραμμάτων που υλοποιούνται, όχι αργότερα από τις 15 Ιανουαρίου 2004.

Πολιτιστικά Θέματα και Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο έχει θεσμοθετήσει τη θέση του Υπευθύνου Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων σε κάθε τοπική Διεύθυνση. Οι Υπεύθυνοι Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων παρακολουθούν τα πολιτιστικά προγράμματα των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, συμβάλλουν στο σχεδιασμό των προγραμμάτων, εμπυχώνοντας και στηρίζοντας τους μαθητές στη διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση και τη σύνθεση των δεδομένων και της βιωματικής προσέγγισής της μέσα από τη διοργάνωση εργαστηρίων έκφρασης και δημιουργίας και οργανώνουν εκδήλωση με τη λήξη του σχολικού έτους, στην οποία παρουσιάζονται τα προγράμματα των σχολείων της Διεύθυνσης.

Παράλληλα ενημερώνουν τα σχολεία για τη διεξαγωγή των Πανελλήνιων Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων, συμβάλλουν στην προετοιμασία των Αγώνων σε περιφερειακό και πανελλήνιο επίπεδο, αναλαμβάνουν την οργάνωση των Περιφερειακών Μαθητικών Αγώνων στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, σε περίπτωση που η Διεύθυνσή τους αναλάβει αυτό το έργο.

Δ. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικά ζητήματα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν θέματα σχολικών προγραμμάτων ΠΕ:

- Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών οικοσυστημάτων
- Βιοποικιλότητα-απειλούμενα είδη-προστατευόμενες περιοχές
- Δάση-αποδάσωση (πυρκαγιές- πρόληψη- αντιμετώπιση- αποκατάσταση, αλλαγές χρήσης γης, υπερεκμετάλλευση κ.ά)

- Αστικό και περιαστικό πράσινο
- Ερημοποίηση
- Διαχείριση υδάτινων πόρων (ποτάμια, λίμνες, ρέματα, υπόγεια νερά, κατανάλωση νερού στο σπίτι, στη γεωργία, στη βιομηχανία, κ.ά)
- Διαχείριση παράκτιων περιοχών
- Ρύπανση υδάτων (οικιστικά λύματα, βιομηχανικά απόβλητα, φυτοφάρμακα-λιπάσματα, θαλάσσιες μεταφορές-πετρελαιοκηλίδες, σταθμοί βιολογικού καθαρισμού κ.ά)
- Ρύπανση του αέρα (το αυτοκίνητο, το κυκλοφοριακό, οι βιομηχανίες, οι καυστήρες των καλοριφέρ κ.ά)
- Τρύπα του όζοντος
- Εξοικονόμηση ενέργειας (χρήση ηλιακής και αιολικής ενέργειας, νέες τεχνολογίες, χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς κ.ά)
- Κυκλοφοριακή Αγωγή (χωροδιάταξη κυκλοφορίας, ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση, εργονομία)
- Κίνδυνοι από τη χρήση πυρηνικής ενέργειας
- Διαχείριση των απορριμμάτων και ανακύκλωση υλικών (χώροι υγειονομικής ταφής, επαναχρησιμοποίηση άχρηστων υλικών, ανακύκλωση χαρτιού, γυαλιού, αλουμινίου, οργανικά λιπάσματα κ.ά)
- Εντατικές μορφές εκμετάλλευσης φυσικών πόρων (υπερβόσκηση, υπεραλίευση, υπεράντληση υδάτων κ.ά)
- Εναλλακτικός και οικολογικός τουρισμός, φυσική ζωή, υιοθεσίες περιοχών
- Περιβάλλον σχολικών και εσωτερικών χώρων (σχολικός κήπος, συστήματα εξαερισμού κ.ά)
- Φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές)
- Περιβάλλον, πόλεμος και ειρήνη
- Περιβάλλον και πολιτισμός
- Περιβάλλον και υγεία
- Περιβάλλον και θρησκεία

Σε ό,τι αφορά την επεξεργασία των θεμάτων, υπενθυμίζουμε τις βασικές αρχές που εφαρμόζονται στην ΠΕ, οι οποίες είναι: η διεπιστημονική θεώρηση, η βιωματική προσέγγιση, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η ομαδική εργασία, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης. Με την ΠΕ επιδιώκουμε να βοηθήσουμε τους μαθητές να αποκτήσουν το γνωστικό υπόβαθρο και τον αξιακό προσανατολισμό που απαιτούνται ώστε να έχουν θετικές στάσεις και συμμετοχικές συμπεριφορές για την προστασία της οικολογικής ισορροπίας, της βιωσιμότητας της ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής.

Αγωγή Υγείας

- Εξαρτησιογόνες ουσίες (ναρκωτικά - αλκοόλ - τσιγάρο)
- Διατροφή και διατροφικές συνήθειες - Γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
- Διαφυλικές σχέσεις - Σεξουαλική Αγωγή
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
- AIDS - Ηπατίτιδα Β
- Διαπροσωπικές σχέσεις - Ψυχική Υγεία (Ρατσισμός - Βία - Αντιμετώπιση πένθους - Ξενοφοβία)
- Κυκλοφοριακή Αγωγή - Ατυχήματα

(Οδική συμπεριφορά των μαθητών - πεζών, κανόνες διάβασης, φωτεινοί σηματοδότες- Κράνος και Ζώνη ασφαλείας - Αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης αλκοόλ πριν και κατά την οδήγηση - Παιδιά στο αυτοκίνητο - Μαθητές ως οδηγοί μοτοποδηλάτων, όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν - Μαθητές ως επιβάτες σχολικών λεωφορείων - όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν κ.ά.)

- Αντιμετώπιση άγχους (σχολικού - εργασιακού)
- Στοματική Υγιεινή
- Καρκίνος - Κάπνισμα - Διατροφή
- Έκθεση σε τοξικές ουσίες και στην υπερβολική ηλιακή ακτινοβολία
- Καταστάσεις διαμονής και εργασίας
- Περιβάλλον και Υγεία
- Εθελοντισμός (Εθελοντική Αιμοδοσία - Εθελοντική προσφορά ιστών και οργάνων - Πρώτες βοήθειες - Εθελοντική εργασία - Εθελοντής σχολικός τροχονόμος)
- Μεσογειακή Αναιμία
- Καρδιαγγειακά νοσήματα
- Κατανάλωση και υγεία
- Ισότητα των δύο φύλων
- Κοινωνικός αποκλεισμός - Ίσες ευκαιρίες
- Πολιτική Προστασία: Πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων όπως σεισμών, πλημμύρων, πυρκαγιών κ.α. (ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση του άγχους, του φόβου και γενικά προαγωγή της ψυχικής υγείας)
- Φυσική Άσκηση και πολλά άλλα θέματα που αφορούν το σωστό υγιεινό τρόπο διαβίωσης

Αγωγή του Καταναλωτή

- Η Αγωγή του Καταναλωτή και η οικονομία (η οικονομική διάσταση της κατανάλωσης: προϊόντα, παραγωγοί, εταιρείες, κατασκευαστές, ασφάλεια προϊόντων, επιδράσεις στο περιβάλλον, προστασία της υγείας των πολιτών, δικαιώματα του πολίτη – καταναλωτή)
- Η Αγωγή του Καταναλωτή και η κοινωνία (η κοινωνική διάσταση της κατανάλωσης: υπηρεσίες, προμηθευτές, δίκτυα διακίνησης της επικοινωνίας, νέες τεχνολογίες, κοινωνία της πληροφορικής, οργανώσεις καταναλωτών, οικογένεια και κατανάλωση, η κατανάλωση στο πλαίσιο της αγροτικής και αστικής οικογένειας, δικαιώματα του πολίτη-καταναλωτή)
- Η Αγωγή του Καταναλωτή και ο πολιτισμός (η πολιτισμική διάσταση της κατανάλωσης, πολιτισμικά αγαθά, τέχνες, θέατρο, μουσική, ταξίδια, τουρισμός, μόδα, μέσα μαζικής ενημέρωσης, διαφήμιση, εμπορευματοποίηση, διεθνοποίηση και παγκοσμιοποίηση προτύπων, εθνικά και λαογραφικά πολιτισμική Αγωγή κ.ά)
- Η Αγωγή του Καταναλωτή στην Ευρωπαϊκή Ένωση (η Ευρωπαϊκή διάσταση της κατανάλωσης: ο ενιαίος οικονομικός χώρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες: διακίνηση προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων, ο Ευρωπαίος πολίτης, Εθνική-Ευρωπαϊκή ταυτότητα, η Αγωγή του Καταναλωτή στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.ά)
- Πληθυσμιακές μετακινήσεις και κατανάλωση
- Υγεία και κατανάλωση
- Ανάλυση προτύπων κατανάλωσης κ.ά

Αγωγή Σταδιοδρομίας

Στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στα Γυμνάσια, Ενιαία Λύκεια και ΤΕΕ της χώρας είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες:

- Θέματα που αφορούν στο ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (π.χ. Επικοινωνία στους χώρους εργασίας, Λήψη αποφάσεων, Διοικητική δομή και οργάνωση Επιχειρήσεων - Οργανισμών, Εργαστηριακός εξοπλισμός, Υγιεινή - Ασφάλεια στους χώρους Εργασίας, Βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών και προϊόντων, Οργανογράμματα επιχειρήσεων και Περιγραφές θέσεων εργασίας κ.α).
- Θέματα που αφορούν στην ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ της ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (π.χ. Βιομηχανικός Τομέας, Βιοτεχνικός Τομέας, Οικογενειακές Επιχειρήσεις, Μ.Μ.Ε., Εμπορική Κίνηση, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Κοινωνικοοικονομική περιγραφή του πληθυσμού κ.α).
- Θέματα που αφορούν στις Εργασιακές Σχέσεις και τους Τομείς Επαγγελματιών (π.χ. Είδη εργασιακών σχέσεων, Εμφάνιση νέων μορφών απασχόλησης, Επαγγέλματα που χάνονται, Επαγγέλματα που αναπτύσσονται, Κοινωνική Ασφάλιση, Ανεργία, Κινητικότητα εργαζομένων, Συνδικαλισμός, Ισότητα ευκαιριών, Προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, Εργασία και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, κ.α.).
- Θέματα που αφορούν στην ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (π.χ. δικαιώματα εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Αναγνώριση Τίτλων εκπαιδευτικών και επαγγελματιών προσόντων, Μετακινούμενοι πληθυσμοί, Εκπαιδευτικά Συστήματα και Συστήματα κατάρτισης, Προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ. α.).

Θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΖΩΗΣ και απαραίτητων Δεξιοτήτων για διαχείριση της Σταδιοδρομίας, της Αυτογνωσίας, της Κριτικής Πληροφόρησης κ.α (π.χ. καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικών με: διαπολιτισμική επικοινωνία, συνεργασία με ομάδα, προσωπική ανάπτυξη, επίλυση προβλημάτων, γραπτό και προφορικό λόγο, χρήση νέας τεχνολογίας, εφαρμοσμένη έρευνα, χρήση πηγών και ανθρώπινου δικτύου πληροφόρησης, κ. α)

Πολιτιστικά θέματα και Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Ως Πολιτιστικό Πρόγραμμα ορίζεται κάθε δημιουργική διαδικασία που έχει ως αντικείμενό της την ανάδειξη και προώθηση στοιχείων πολιτισμού όπως:

- σύνθεση πληθυσμού
- κοινωνική και οικονομική οργάνωση
- πεπαιθότητες, αντιλήψεις, ιδέες (κοινωνία, ιδεολογία, θρησκεία κ.λ.π.)
- κοινωνική συμβίωση – επικοινωνία
- γλώσσα
- ήθη, έθιμα, τελετουργίες
- επαγγέλματα, υπηρεσίες
- οικογένεια
- σχολείο
- γειτονιά
- ξενοφοβία – ρατσισμός
- σχέσεις των δύο φύλων
- αστυφιλία
- βία
- ανεργία
- τεχνολογικά επιτεύγματα
- αρχιτεκτονήματα

- καλλιτεχνικά δημιουργήματα
- αντικείμενα καθημερινής χρήσης

Στο πλαίσιο εφαρμογής των Πολιτιστικών Προγραμμάτων είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες:

- Θεατρικό εργαστήρι: ανάπτυξη παραστατικών δεξιοτήτων των μαθητών, προετοιμασία παράστασης θεατρικού έργου επώνυμου συγγραφέα, δημιουργία πρωτότυπης παράστασης των μαθητών, θεατρικό αναλόγιο, κ.ά.
- Μουσικό / χορευτικό εργαστήρι: συγκρότηση χορωδίας ή ομάδας χορού. Μια τέτοια δραστηριότητα, για να συνιστά πρόγραμμα, προϋποθέτει πρακτική και θεωρητική προσέγγιση του θέματος (π.χ. παραδοσιακοί χοροί μιας συγκεκριμένης περιοχής και διερεύνηση των ιστορικών, κοινωνικών, οικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξη του ή αφιέρωμα στη συγκεκριμένη φορεσιά, κόσμημα, κ.ά.).
- Εικαστικό εργαστήρι: πρακτική και θεωρητική προσέγγιση μιας συγκεκριμένης μορφής ή τεχνοτροπίας (π.χ. εργαστήρι κεραμικής, ψηφιδωτού, αγιογραφίας, κ.λ.π.) ή συγκρότηση ομάδας αισθητικής παρέμβασης στο χώρο του σχολείου.
- Μαθητικός τύπος: έκδοση εφημερίδας ή περιοδικού σε έντυπη ή και ηλεκτρονική μορφή: Μια τέτοια δραστηριότητα για να συνιστά πρόγραμμα προϋποθέτει συγκεκριμένη συντακτική ομάδα μαθητών η οποία θα έχει την ευθύνη της συγκέντρωσης, επιλογής, σύνταξης και παρουσίασης της ύλης. Ένα μαθητικό έντυπο, ανάλογα με τον χαρακτήρα του, παρακολουθεί τα επίκαιρα τοπικά και παγκόσμια γεγονότα, περιλαμβάνει συνεντεύξεις, ανταποκρίσεις, παρουσιάσεις, ανακοινώσεις, κ.ά. Δεν αποτελούν πρόγραμμα τεύχη που συγκεντρώνουν τις συνθετικές εργασίες των μαθητών κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ή παρουσιάζουν απλώς τις δραστηριότητες της σχολικής μονάδας.
- Λέσχη φωτογραφίας: γνωριμία με την τέχνη και τεχνική της φωτογραφίας, πρακτική άσκηση με αφορμή συγκεκριμένο θέμα και στόχο το συνδυασμό θεωρίας και πράξης.
- Θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπικής ιστορίας και μυθολογίας (π.χ. αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας περιοχής, «υιοθεσία» μνημείων), κοινωνικά (π.χ. ρατσισμός, πρόσφυγες), λαογραφικά (π.χ. ήθη, παραδόσεις, παιχνίδια), κ.ά.
- Άλλα καινοτόμα πολιτιστικά προγράμματα.

Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες συνδέονται άμεσα με τα Πολιτιστικά Προγράμματα.

- Αποτελούν ένα ολοκληρωμένο, πολυδιάστατο και πολυδύναμο Πολιτιστικό Πρόγραμμα, που κινητοποιεί δημιουργικά την εκπαιδευτική κοινότητα, συνεχίζοντας, παράλληλα, δυνάμεις κοινωνικές και πολιτιστικές.
- Η προετοιμασία για τη συμμετοχή στους Αγώνες Αρχαίου Δράματος – Σύγχρονου Θεάτρου, Μουσικής, Χορού, Ζωγραφικής, μεταμορφώνει το σχολείο σε καλλιτεχνικό εργαστήρι.
- Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες, στη δεκάχρονη πορεία τους, έχουν καταδείξει ότι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν, έχουν την ευκαιρία να ζήσουν το σχολείο της χαράς, της δημιουργίας, της ελεύθερης καλλιτεχνικής έκφρασης, της επικοινωνίας, της αισθητικής απόλαυσης.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το σχεδιασμό και την υλοποίηση των Πολιτιστικών Προγραμμάτων, συμβουλευτείτε την υπ. αριθ. Γ7/127365/17-11-2003 εγκύκλιο του Τμήματος Δ΄ Αισθητικής Αγωγής.

Παρακαλούμε τις τοπικές Δ/σεις Εκπαίδευσης να προωθήσουν άμεσα αυτή την εγκύκλιο σε όλα τα σχολεία της περιοχής τους και να λάβουν ενυπόγραφα γνώση όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Εσωτερική Διανομή:

Δ/ση Συμβουλευτικού
Επαγγελματικού Προσανατολισμού
& Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων

Τμήμα Α΄ ΣΕΠ

Τμήμα Β΄ Αγωγής Υγείας και
Περιβαλλοντικής Αγωγής

Τμήμα Δ΄ Αισθητικής Αγωγής